

København den 20. februar 2025

Høring om lovforslag om indførelse af beløbsgrænse på 10 pct. for alternative tilbud og almene plejeboliger ved benyttelse af ret til frit valg for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

LOS takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende lovforslag om indførelse af beløbsgrænse på 10 pct. for alternative tilbud. LOS ser generelt positivt på tiltag, der kan bidrage til økonomisk gennemsigtighed og fair konkurrence mellem offentlige og ikke-offentlige sociale tilbud – og derigennem kommunernes udgiftsstyringsmuligheder. Dog har LOS en række bekymringer vedrørende potentielle konsekvenser af lovforslaget.

Indledningsvis finder LOS det positivt, at lovforslaget indebærer en beløbsgrænse på 10 pct. og en solnedgangsklausul frem for de 0 pct., som blev anbefalet af Ekspertudvalget i deres første delrapport, og som senere blev implementeret i Rammeaftalen for udvikling af handicapområdet, da dette imødekommer udfordringer med sammenlignelighed af takster på tværs af sociale tilbud og ejerformer. Dette har LOS arbejdet for længe. Indførelse af en fast beløbsgrænse på 10 pct. begrænser dog stadig borgerens mulighed for frit at vælge det tilbud, de selv mener, møder deres individuelle behov. Det kan være problematisk i tilfælde, hvor effekten af indsatsen afhænger af borgerens lyst og velvillighed til aktiv deltagelse. Samtidig fremgår det af lovforslaget, at omfanget af borgerens brug af frit valg ikke kendes. Lovforslaget risikerer derfor at have store konsekvenser for de få og begrænset økonomisk effekt.

LOS bemærker, at det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at kommuner vil skulle sammenligne priser på tværs af tilbud efter servicelovens § 108 og botilbudslignende tilbud efter almenboligloven – desuagtet forskellige finansieringsstrukturer, hvor husleje indgår i prisen på § 108-tilbud. Det kan betyde, at færre borgere får ophold på botilbud til længerevarende ophold, § 108, selv om indsatsens indhold er svarende til den på botilbudslignende tilbud. Samtidig kan lovforslaget have konkurrenceforvridende konsekvenser, idet godt 90 pct. af pladserne på botilbudslignende tilbud er kommunale, mens knap 40 pct. af pladserne på længerevarende botilbud, § 108 drives af ikke-offentlige tilbud, jf. Socialpolitisk Redegørelse 2024.

LOS er bekymrede for en utilsigtet økonomisk incitamentsstruktur, hvor det kan være forhandlingsmæssigt fordelagtigt for kommunen at visitere eller anvise til tilbud, der er 10 pct. billigere end det tilbud, som den socialfaglige vurdering tilsiger.

Endelig bifalder LOS lovforslagets fokus på gennemsigtighed i og sammenlignelighed af takster på tværs af ejerformer og nedsættelsen af en kontrolenhed i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for at sikre, at kommunale tilbud fastsætter vejledende takster i overensstemmelse med gældende regler om takstfastsættelse.

På baggrund af ovenstående anbefaler LOS, at der igangsættes en undersøgelse af omfanget af brugen af frit valg og udgifterne forbundet hermed. LOS anbefaler, at lovforslaget tager højde for forskellige

finansieringsstrukturer på botilbud og botilbudslignende tilbud, så det er prisen på den borgerrettede indsats, der sammenlignes. Endelig anbefaler LOS, at kontrolenheden i højere grad foretager et forebyggende arbejde for at undgå tilfælde, hvor borgeren ikke frit kan vælge et privat tilbud, fordi taksten på et kommunalt tilbud ikke er fastsat i overensstemmelse med gældende regler for takstfastsættelse.

LOS står gerne til rådighed for uddybende bemærkninger, og politisk chef Trine Schaldemose kan kontaktes på tsc@los.dk eller tlf. 31 18 42 15.

Med venlig hilsen

Mads Roke Clausen

Direktør